

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - പ്രതിബന്ധം പഞ്ചവർഷിസര പദ്ധതി - പാലിയോറീൻ
പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ - മാർഗ്ഗരേഖ പരിഷ്കരിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ധിരു) വകുപ്പ്

സ.ഉ(എം.എസ്)നോ.228/2012/തസ്വഭവ

തിരുവനന്തപുരം, തീയതി :23.08.2012

- പരാമർശം:- 1. 02.11.2009-ലെ 66373/ധി.എ/2009/തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കുലർ.
 2. 22.02.2010-ലെ 71179/ധി.എ/2010/തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കുലർ.
 3. 01.08.2012-ലെ വികേന്ദ്രീകൃതാസൃതണ സംസ്ഥാനതല കോ
 ണർഡിനഷൻ കമ്മറ്റിയുടെ 3.16 നമ്പർ തീരുമാനം.

ഉത്തരവ്

കേരള സർക്കാർ 2008 ലെ പ്രവ്യാപിച്ച പാലിയോറീൻ പരിചരണ നയത്തിനു അനുസ്വരത്തായി തദ്ദേശരേണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടപ്പാക്കണം പ്രവർത്തനങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന മാർഗ്ഗരേഖ പരാമാർശം 1 (പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും പരാമാർശം 2 (പ്രകാരം പ്രസ്തുത മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് വിശദീകരണം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത മാർഗ്ഗരേഖ നിലവിൽ വന്നിട്ട് വർഷങ്ങൾ പിന്നീട്ടു കഴിഞ്ഞ സാഹചര്യത്തിൽ മുൻ വർഷങ്ങളിലെ അനുഭവ പാഠങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത് പ്രകാരം സമഗ്രമായി പരിഷ്കരിച്ച് സർക്കാർ ഉത്തരവാക്കുന്നു.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിന്റെപ്രകാരം

ടി.കെ.മനോജ് കുമാർ,
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

1. എല്ലാ ജീലി പഞ്ചായത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന, സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2. എല്ലാ ശ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3. എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന സെക്രട്ടറിമാർക്കും
4. എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേഖലാർക്കും, സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5. എല്ലാ മുൻസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺമാർക്കും, സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6. എല്ലാ ജീലി ജീലി അനുസൃതണ സമിതി ചെയർപേഴ്സൺമാർക്കും
7. സെക്രട്ടറി, ആസൃതണ സാമ്പത്തികകാര്യ വകുപ്പ്.
8. സെക്രട്ടറി, ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ വകുപ്പ്.
9. മെസർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന പഞ്ചാനിംഗ് ബോർഡ്, തിരുവനന്തപുരം
10. പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
11. ശ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ, തിരുവനന്തപുരം
12. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം

13. ഡയറക്ടർ ആരോഗ്യ കേരളം, തിരുവനന്തപുരം.
14. മുഖ്യ നഗരാസുത്രകൾ, തിരുവനന്തപുരം
15. ഡയറക്ടർ, കുല, മുളകുന്നത്തുകാവ്, തൃശ്ശൂർ
16. എസ്പെൻ.ആർ.ഡി കെട്ടാരക്കര
17. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ മിഷൻ, തിരുവനന്തപുരം
18. ✓ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ചെയർമാൻ ആൻ ഡയറക്ടർ ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ. തിരുവനന്തപുരം

(വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതത്തുനാതിന്)

19. പീപ്പ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം
20. ഡയറക്ടർ, ഇൻസ്റ്റിറ്യൂട്ട് ഓഫ് പാലിയേറ്റീവ് മെഡിസിൻ, മെഡിക്കൽ കോളേജ്, കോഴിക്കോട്
21. എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണം.സമിതി മെമ്പർ സെക്രട്ടറി (ജില്ലാ കലക്ടർ) മാർക്കും
22. എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചാംഗം ആഫീസർമാർക്കും
23. എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഡയപ്പുട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
24. എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് ഡയലപ്പമെന്റ് കമ്മീഷണർ(ജനറൽ)മാർക്കും
25. എല്ലാ ഓരോ ലഘുകരണ യൂണിറ്റുകളുടെയും പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർമാർക്ക്
26. നഗരകാര്യ മേഖലാ ജോഡിന്റെ ഡയറക്ടർമാർക്ക്
27. ഡയറക്ടർ, ലോകൽ ഫണ്ട് ഓഫിസ്റ്റ്, തിരുവനന്തപുരം
28. ഭൂഗർഭ പൊതോമൻസ് ആഫിസ്റ്റ് ഓഫീസർ, തിരുവനന്തപുരം.
29. ജനറൽ സെക്രട്ടറി, കേരള ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ
30. സെക്രട്ടറി, കേരള ബേജോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ
31. സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ ചെയർമാൻമാരുടെ ചോംബർ
32. സെക്രട്ടറി, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിദ്ധീകൃതമാരുടെ ചോംബർ
33. (പിൻസിപ്പൽ അക്കൗൺട്ടന്റ് ജനറൽ (ആഫിസ്റ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപുരം (ഉപരിപത്രം സഹിതം))
34. അക്കൗൺട്ടന്റ് ജനറൽ (എ ആൻ ഈ) കേരള, തിരുവനന്തപുരം(ഉപരിപത്രം സഹിതം)
35. ഭൂഗർഭ പദ്ധതി/ ഓഫീസ് കോപ്പി

പകർപ്പ്:

1. പഞ്ചായത്ത് വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പെപവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
2. നഗരകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പെപവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
3. ഗ്രാമ വികസന വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പെപവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
4. ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പെപവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
5. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ ഓഫീസ്
6. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ ഓഫീസ്
7. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ ഡി.എ/ഡി.സി/ഡി.ഡി/എപ്പ്.എം/എഎ.എ സെക്രട്ടറികൾ.

ഉത്തരവിൽപ്പെകാരം

സെക്രട്ടർ ഓഫീസർ.

**തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടപ്പാക്കണം പാലിയേറീവ്
പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ - പരിഷ്കരിച്ച മാർഗരേഖ**

1. അർധവർഷം

- 1.1 കൃാഗർസർ രോഗികൾ, ഹൃദയ-ശാസക്കോശ രോഗികൾ, പക്ഷാഹാതം പോലെ യുള്ള കാരണങ്ങളാൽ ശരീരം തളർന്നു കിടപ്പിലായവർ, ദീർഘകാലചികിത്സ ആവശ്യമുള്ള പ്രമോഹരോഗികൾ, ആസ്തമ രോഗികൾ, അപസ്മാരരോഗികൾ, വൃക്കകളുടെ പ്രവർത്തനം തകരാറിലായവർ, ദീർഘകാല മാനസികരോഗമുള്ളവർ, പ്രായാധിക്യം കാരണാത്മാൽ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അനുഭവിക്കുന്നവർ തുടങ്ങി ദീർഘകാല ചികിത്സയും പരിചരണവും ദേനംബിന് കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായവും ആവശ്യമുള്ള നിരവധി രോഗികൾ നിഘാടന സംഘാനത്തുണ്ട്. ഈതരം രോഗികളും അവരുടെ കൂടുംബവും അനുഭവിക്കുന്ന ശാരീരികവും മാനസികവും സാമ്പത്തികവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ ലഭ്യകരിക്കാൻ പൊതു സമൂഹത്തിന്റെ മുഴുവൻ പിന്തുണയും അത്യാവശ്യമാണ്.
- 1.2 ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന ഈതരം രോഗികൾക്ക് ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, തദ്ദേശരണസ്ഥാപനങ്ങൾ, ജീവകാരുണ്യ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ എർപ്പേട്ടിട്ടുള്ള സന്നദ്ധസംഘടനകൾ എന്നീ മുന്ന് വിഭാഗങ്ങളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ എക്കാപിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് എറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ട പരിചരണം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് 15.04.2008-ലെ സ.എ.(പി) നം.109/2008/ആ.കു.കേഷ.വ പ്രകാരം അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള പാലിയേറീവ് പരിചരണ നയം (Pain and Palliative Care Policy for Kerala) ലക്ഷ്യമിടുന്നു. പാലിയേറീവ് പരിചരണനയം നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ധന്യരക്കട ഒന്നാം 29.07.2009-ലെ പി.എച്ച്.6/68463, 22.09.2010-ലെ പി.എച്ച് 5/67820/2010/ഡി.എച്ച്.എസ് എന്നീ സർക്കുലറുകൾ പ്രകാരം മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
- 1.3 കേരളത്തിലെ പാലിയേറീവ് കെയർിന്റെ അടിഞ്ഞര വീടുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ള പികിത്സയായിരിക്കണമെന്ന് പരിചരണ നയം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. രോഗിയെയും കൂടുംബത്തെയും സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരെയും ബന്ധപ്പെട്ടതിനുകാണ് രോഗിയുടെ വീടിൽ വച്ചുതന്നെ മെച്ചപ്പെട്ട പരിചരണം ലഭ്യമാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള ഒരു ഗുഹക്കേന്തീകൃത പരിചരണ സംവിധാനം (ഫോം കെയർ) ഓരോ പ്രദേശത്തും രൂപപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ജില്ലാതലത്തിലും അതിന് താഴെയുമുള്ള ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൈമാറിയിട്ടുള്ളതിനാൽ ബഹുജന പകാളിത്തത്തോടെ ഈതരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകാൻ കഴിയുന്നത് തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കാണ്. ഈ വസ്തുത കണക്കിലെടുത്ത് തദ്ദേശരണ

സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടപ്പാക്കേണ്ട പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണം പ്രവർത്തനങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന മാർഗരേവ 02.11.2009-ലെ 66373/ധി.എ.1/2009/തസ്വദേവ നമ്പർ സർക്കുലർ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും തുടർന്ന് 22.02.2010-ലെ 71179/ധി.എ.1/2010/തസ്വദേവ നമ്പർ സർക്കുലർ പ്രകാരം വിശദീകരണം നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

- 1.4 സംസ്ഥാനത്തെ പകുതിയിലധികം തദ്ദേശവരെ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതി നടപ്പാക്കി വരുന്നുണ്ട്. മുൻവർഷങ്ങളിൽ നിന്നും ആർപ്പജിച്ച അനുഭവപാഠങ്ങൾ ഉൾച്ചേരിക്കാനും തദ്ദേശവരെ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനും മാർഗരേവ പരിഷ്കരിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമായി തീർന്നിട്ടുണ്ട്. മാത്രമല്ല സേവനങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ നിലവിലുള്ള മാർഗരേവ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രകാരം സമഗ്രമായി പരിഷ്കരിക്കുന്നു.
  2. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കേണ്ട പ്രാഥമിക പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ സംഖ്യാനം (ഹോം കെയർ സംവിധാനം)
- 2.1 പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതിയും ഹോം കെയർ സംവിധാനവും
- 2.1.1 പന്ത്രണ്ടാം പാഠവർഷം പദ്ധതിക്കാലയളവിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും അനിവാര്യമായും നടപ്പാക്കേണ്ട ഒരു പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതി ആരംഭിക്കാത്ത ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും 2012-13 മുതൽ അവ നടപ്പാക്കുകയും ഇതിനുള്ള പ്രോജക്ട് നിർബന്ധമായും വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇതിനകം പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞ തദ്ദേശവരെ സ്ഥാപനങ്ങൾ 2012-13 മുതൽ നിർബന്ധമായും തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കണം.
  - 2.1.2 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടപ്പാക്കേണ്ട ഹോം കെയർ പരിചരണ സംഖ്യാന തിന്റെ വിശദാംഗങ്ങൾ ചുവടെ 2.2 മുതൽ 2.9 വരെയുള്ള വാർഡികകളിൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

2.2 മുന്നാറുക പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- 2.2.1 ദീർഘകാല രോഗങ്ങളാലും മാറാരോഗ്യങ്ങളാലും ദെനംദിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പ്രസഹായം ആവശ്യമായി വരുന്ന നിലയിൽ പീടുകളിൽ ദൂരിതമനുഭവിക്കുന്ന വർക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട പരിചരണം ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടൊന്ന് ഹോംകെയർ സംവിധാനം നടപ്പാക്കേണ്ടത്.
- 2.2.2 മേൽ സുചിപ്പിച്ച രീതിയിലുള്ള പ്രധാനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അവർക്ക് ആവശ്യമായ പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രമായി നൽകുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന്റെ ആദ്യപട്ടിയായി ആരോഗ്യ രംഗത്ത് നിലവിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നവരും പ്രവർത്തിക്കാൻ താല്പര്യമുള്ളവരും ആയ സർക്കാർ/സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ ഒരു യോഗം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷൻകളും വിളിച്ചു ചേരുക്കേണ്ടതും ആ യോഗത്തിൽ വച്ച് തദ്ദേശരേണ്ടംഡാപനത്തിന്റെ ആടിമുഖ്യത്തിൽ ഹോംകെയർ സംവിധാനം നടപ്പാക്കുവാൻ താല്പര്യമുള്ളവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു ടീമിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്യണംതാണ്.
- 2.2.3 തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ടീം അംഗങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക പരിശീലനം നൽകണം. പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആവശ്യകതയും ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളും ബോധ്യമാവുകയും നടത്തിപ്പിനെപ്പറ്റിയുള്ള കൂട്ടുമായ ധാരണ രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് പരിശീലനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. മറ്റു തദ്ദേശരേണ്ടംഡാപനങ്ങളിൽ സമാനപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരെയോ, ജില്ലാതലവന്തിൽ പാലിയേറ്റീവ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എങ്കൊപിപ്പിക്കുന്നവരെയോ പരിശീലകരായി നിയുക്തിക്കാവുന്നതാണ്. പരിശീലനത്തിനുള്ള ചെലവ് തദ്ദേശരേണ്ടംഡാപനത്തിന് വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

2.3 പാലിയേറ്റീവ് കെയർ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി (പി.എം.സി)

- 2.3.1 മുൻ വണ്ണബികയിൽ സുചിപ്പിച്ച പ്രകാരം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ടീം അംഗങ്ങൾക്ക് പരിശീലനം നൽകിയതിനുശേഷം പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രോജക്ടിന്റെ നടത്തിപ്പിനും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്നത് പ്രകാരം ഒരു പാലിയേറ്റീവ് കെയർ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി (പി.എം.സി) രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

- (1) ശ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് / മുനിസിപ്പിൽ : ചെയർപേഴ്സൺ
ചെയർപേഴ്സൺ /കോർപ്പറേഷൻ മെയർ
- (2) ശ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/ : വൈസ്‌ചെയർപേഴ്സൺ
കോർപ്പറേഷൻലെ ആരോഗ്യസ്ഥാന്തിര്
കമ്മറ്റി ചെയർമാൻ
- (3) കേഷമകാരു സ്ഥാന്തിര് കമ്മറ്റി ചെയർമാൻ : മെമ്പർ
- (4) ശ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/ : മെമ്പർ
കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറി
- (5) തദ്ദേശരണം സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ : മെമ്പർമാർ
രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന
പാലിയേറ്റീവ് കെയർ യൂണിറ്റിന്റെ/
യൂണിറ്റുകളുടെ സെക്രട്ടറിയും ഫോക്കറും
- (6) തദ്ദേശരണം സ്ഥാപനം തീരുമാനിക്കുന്ന : മെമ്പർമാർ
രണ്ട് മെമ്പർമാർ (രാശ് വന്നിതയായിരിക്കും)
- (7) കമ്മ്യൂണിറ്റി വ്യവലപ്പമെന്റ് സൊസൈറ്റി : മെമ്പർ
പ്രസിഡന്റ്
- (8) സി.ഡി.എസ്. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി : മെമ്പർ
- (9) ശ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തെ പ്രതിനിധാനം : മെമ്പർമാർ
ചെയ്യുന്ന ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർമാർ
- (10) ഫോംകെയർ സംവിധാനം : മെമ്പർമാർ
നടപ്പാക്കുന്നതിനായി തെരഞ്ഞെടുത്ത
സംഘത്തിലെ പരിശീലനം ലഭിച്ച രണ്ട്
സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ
- (11) മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, ഫോമിയോ : മെമ്പർ
ഡിസ്പെൻസറി /ആരൂപ്യപത്രി
- (12) മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, ആരൂപ്യപത്രി : മെമ്പർ
ഡിസ്പെൻസറി /ആരൂപ്യപത്രി
- (13) ഫോംകെയറിന് നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന നശ്സ് : മെമ്പർ
- (14) തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ : മെമ്പർ
പ്രാധാന്യകാരാഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ
ചാർജ്ജുകളും ഫീൽഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ
- (15) മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ - : മെമ്പർ സെക്രട്ടറി
(പ്രാധാന്യകാരാഗ്യക്കേന്ദ്രം/ സി.എച്ച്.സി/
ഗവ.ആരൂപ്യപത്രി/താലുക്ക് ആരൂപ്യപത്രി/
ജില്ലാ ആരൂപ്യപത്രി /ജനറൽ ആരൂപ്യപത്രി)

2.3.2 പ്രസ്തുത കമ്മറ്റി മുന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും കൂടി തങ്ങളുടെ പരിധിയിൽ
നടക്കുന്ന പാലിയേറ്റീവ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തേണ്ടതും ഈ
പ്രോജക്ടിന്റെ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച വിഷയങ്ങളിൽ ധമാസമയം
തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതുമാണ്. പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പരിചരണം മെച്ചപ്പെടുത്തു
ന്നതിന് ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക വർദ്ധംരെ യോഗത്തിലേക്ക് പ്രത്യേക ക്ഷണി
ത്രകളായി പങ്കടക്കപ്പെട്ടിരിക്കാവുന്നതാണ്.

- 2.4 സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു നൽകാൻ കഴിയുന്ന സേവനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കൽ
- 2.4.1 തദ്ദേശവർഗ്ഗ സ്ഥാപനപരിധിയിൽ ദീർഘകാല രോഗങ്ങളാലും മാറാറോഗങ്ങളാലും ദൈനന്ദിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമായ നിലയിൽ വീടുകളിൽ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവരുടെ ഒരു ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതാണ്. പരിശീലനം ലഭിച്ച ടീം അംഗങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ശാമ്പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ അംഗങ്ങളുടെയും സർക്കാർ മേഖലയിലെ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരുടെയും കുടുംബശ്രീ അധിക്കരിക്കുടെ സംവിധാനത്തിന്റെയും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെയും സഹായത്താട്ട വേണും പ്രാമാർക്ക ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നത്.
- 2.4.2 തുടർന്ന് പ്രാമാർക്ക ലിസ്റ്റീൽപ്പേട്ടവരുടെ വീടുകളിൽ വാർഡ് അംഗം, സർക്കാർ മേഖലയിലെ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ, പരിശീലനം ലഭിച്ച സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ എന്നിവരുടെങ്കിയ സംഘം സന്ദർശിച്ച് അവരുടെ ബുദ്ധിമുട്ടുകളും ആവശ്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കി നിശ്ചിത പതിചരണ റിപ്പോർട്ടിൽ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കണം. പതിശോധനാ പ്രക്രിയ പുർത്തിയാക്കുന്നതിനിടയിൽ അർഹതയുള്ള ആരോഗ്യക്കുലും പ്രാമാർക്ക ലിസ്റ്റീൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ അവരെ ലിസ്റ്റീൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും വീട് സന്ദർശിച്ച് വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതു മാണ്.
- 2.4.3 ഈ പ്രക്രിയ പുർത്തിയായതിനുശേഷം വിദഗ്ധരെയും പ്രവർത്തനത്തിൽ സഹകരിക്കുന്നവരെയും പങ്കെടുപ്പിച്ചു കൊണ്ട് തദ്ദേശവർഗ്ഗ സ്ഥാപനത്താലും അവസ്ഥാവിശകലനയോഗം സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ഈ യോഗത്തിൽ രോഗികൾ അനുഭവിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ വിശദമായി ചർച്ചചെയ്ത് നൽകുവാൻ കഴിയുന്ന സേവനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ വ്യക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും വിശദാംശങ്ങൾ പാലിയേറ്റീവ് കെയർ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി നൽകുകയും വേണും.
- 2.4.4 ആശയ ഗുണനോക്കരു ലിസ്റ്റിലെ കിടപ്പിലായ രോഗികൾ പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രോജക്ടിന്റെ ഗുണനോക്കതാകളുടെ ലിസ്റ്റീൽ നിർബന്ധമായും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരുടെ ഉറപ്പുകൾണം.
- 2.4.5 ലിസ്റ്റ് അന്തിമമാക്കിയതിനു ശേഷം രോഗാവസ്ഥയിലാക്കുന്നവരെ സംബന്ധിച്ചിടതോളം ഈ മാർഗരേഖയുടെ വാദ്യിക 2.5.3-ൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രകാരം രൂപീകരിക്കുന്ന ഫോം കെയർ ടീം അവരുടെ വീടുകൾ നേരിട്ട് സന്ദർശിച്ച് വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ അംഗീകാരത്താട്ട ലിസ്റ്റീൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ്.

2.5 ലഭ്യമാക്കാവുന്ന പരിചരണ സേവനങ്ങളും അതിനുള്ള സംവിധാനവും

2.5.1 സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ സഹായം

രോഗികളുടെയും കുടുംബത്തിന്റെയും പ്രശ്നങ്ങൾ ലഭ്യകരിക്കാൻ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ ഉൾപ്പെടെ ഇതിനുള്ള പരിശീലനം ലഭിച്ചവരുടെ സേവനം രജിസ്ട്രേഷൻപ്പേട്ട് (അന്തിമലിസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെട്ട്) ഓരോ രോഗിക്കും, പ്രത്യേകിച്ച് ദേശം ദിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമായ രോഗികൾക്ക്, ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ശുദ്ധശൃംഖലയിൽ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ പങ്ക് തിരിച്ചറിയുകയും രോഗാവന്ധി നേരിടാൻ രോഗിയെയും കുടുംബത്തെയും ശക്തരാക്കുകയും സാമൂഹിക പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കുകയുമാണ് സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ യർമ്മം.

2.5.2 ഫോം കൈയർ പരിചരണം

- (1) ദേശംദിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമായ രോഗികളുടെ പരിചരണ രീതി അവരുടെ വീടുകളിൽ ചെന്ന് പഠിപ്പിച്ച് കൊടുക്കാനും ആവശ്യമായ തുടർപരിചരണം ചെയ്ത് കൊടുക്കാനുമായി ഒരു ഫോം കൈയർ സംവിധാനം ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. രാവിലെ 9.30-ന് ആരംഭിച്ച് വെകുന്നേരം 4.30 വരെ തദ്ദേശരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ, കുടുംബത്തെ പരിചരണം ആവശ്യമുള്ള 8 രോഗികളെയോളം ഒരു ദിവസം സന്ദർശിക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിലാണ് ഫോംകൈയർ ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടത്.
- (2) രജിസ്ട്രേഷൻപ്പേട്ടുന്നതിൽ ദേശംദിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമുള്ള എല്ലാ രോഗികൾക്കും എ.പി.എൽ/ബി.പി.എൽ പരിഗണന കൂടാതെ ഫോം കൈയർ പരിചരണം തുടർച്ചയായി ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. ഓരോ രോഗിയെയും ആവശ്യവും ലഭ്യമാക്കേണ്ട പരിചരണവും അനുസരിച്ച് മാസത്തിൽ എത്ര ഫോം കൈയർ നൽകണമെന്ന് ഫോം കൈയറിന്റെ ഭാഗമായ കമ്മ്യൂണിറ്റി നഷ്ടപരമായ തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതാണ്. രോഗികളുടെ എല്ലാവും ആവശ്യങ്ങളും അനുസരിച്ച് ഓരോ തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനത്തിനും ആഴ്ചയിൽ എത്ര ഫോം കൈയർ ദിനങ്ങൾ വേണമെന്ന് പാലിയേറ്റീവ് കൈയർ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മറ്റി തീരുമാനിക്കണം.
- (3) മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷനുകളിൽ ജനസംബുദ്ധകൾ അനുസ്യൂതമായി ആവശ്യമെങ്കിൽ ഔന്നിലധികം ഫോംകൈയർ ടീമുകൾ പി.എം.സി തീരുമാനപ്രകാരം ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. ഒരു ലക്ഷം ജനങ്ങൾക്ക് ഒരു യൂണിറ്റ് എന്ന അനുപാതത്തിൽ ഫോം കൈയർ ടീം രൂപീകരിക്കുന്നതായിരിക്കും ഉചിതം.

2.5.3 ഹോ കെയർ ടീം

ഓരോ ദിവസവും ഹോം കെയറിന് പോകുന്ന ടീമിൽ പാലിയേറ്റീവ് കെയറിൽ പ്രത്യേക പരിശീലനം ലഭിച്ച ഒരു നഴ്സ് ഉണ്ടായിരിക്കണം. നഴ്സിനു പുറമെ വാർഷിക മെമ്പർ/ക്രാൻസിലർ സർക്കാർ മേഖലയിലെ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകൾ, പരിശീലനം ലഭിച്ച സന്നദ്ധ/സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകൾ തുടങ്ങിയവർ റോഫ്റ്റഷർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പങ്കെടുക്കണം. ഹോം കെയർ ദിനങ്ങളിൽ ഹോം കെയർ ടീമിന് ആവശ്യമായി വരുന്ന ഭക്ഷണം, ഹോണ്സ് എന്നീ ചെലവുകൾ പോലെ കൂടിൽ വകയിരുത്താവുന്നതും പി.എം.എസി.യുടെ തീരുമാനപ്രകാരം ചെലവഴി കാബുന്നതുമാണ്. ഓരോ രോഗിയുടെയും ചികിത്സക്ക് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഹോം കെയർ ടീമിന്, ശ്രാമ പണ്വായൽത്ത്/മുൻസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്നുതും കൊടുക്കുന്നതുമായ സർക്കാർ ആശുപത്രിയിലെ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ നൽകണം. സന്ദർശന വിവരങ്ങൾ നിശ്ചിത ഹോം കെയർ റിപ്പോർട്ടിൽ നഴ്സ് രേഖപ്പെടുത്തുകയും ഹോം കെയറിന്റെ ഭാഗമായി രോഗികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കിയ സേവനങ്ങൾ എന്നെതാക്കയാണെന്ന് നഴ്സ് മെഡിക്കൽ ഓഫീസർക്ക് വിശദീകരിച്ച് കൊടുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

2.5.4 ഹോം കെയർ കീറ്റ്

കീറ്റിലുണ്ടായിരിക്കേണ്ട പരിചരണ സാമഗ്രികൾ ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അനുബന്ധമായി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഹോം കെയർ കീറ്റിലേക്ക് ആവശ്യമുള്ള സാമഗ്രികൾ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആരോഗ്യ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നും നൽകേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത കേന്ദ്രത്തിൽ മതിയായ സ്കൂളില്ലാത്ത സാമഗ്രികൾ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനം നടപ്പാക്കുന്ന പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി വാങ്ങി നൽകാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങനെ വാങ്ങുന്ന മരുന്നുകളുടെയും മറ്റു സാമഗ്രികളുടെയും സ്കൂളിൽ സുക്ഷിപ്പ് മേൽപ്പറത്ത ആരോഗ്യസ്ഥാപനത്തിലെ ഫാർമസിസ്റ്റിന്റെ ചുമതലയായിരിക്കും. ഹോം കെയർ ടീമിന് ആവശ്യമായ സാമഗ്രികൾ കൂടുതുമായ ഇടവേളകളിൽ ഹോംകെയറിന് നേതൃത്വം നൽകുന്ന നഴ്സിന് സബ്സ് സ്കൂളാക്കായി നല്കണം.

2.5.5 ഹോം കെയർ വാഹനം

ഹോം കെയർ ടീമിന് രോഗികളുടെ വീടുകളിലെത്തി പരിചരണം നൽകുവാൻ അനുയോജ്യമായ വാഹനം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം എർപ്പെടുത്തണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ നിലവിലുള്ള വാഹനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയോ വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

- (1) 'ഹോം കെയർ നൽകി വരുന്ന കിടപ്പിലായ രോഗികളിൽ മരുന്നുകൾ സ്ഥിരമായി കഴിക്കേണ്ടി വരുന്ന സാമ്പത്തിക ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള രോഗികളെ തദ്ദേശവണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആരോഗ്യ സ്ഥാപനത്തിലേക്ക് റഹർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇത്തരം രോഗികളെ പരിശോധിക്കുവാനും മരുന്നു ലഭ്യമാക്കുവാനും മെഡിക്കൽ ഓഫീസറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രത്യേക സംഖ്യാനം ഐർപ്പേടുത്തണം. ഹോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള വരിൽ ഈ റീതിയിൽ ചികിത്സക്ക് വരുന്ന രോഗികളുടെ ചികിത്സയുടെയും മരുന്നിന്റെയും വിവരങ്ങൾ നിശ്ചിത ചികിത്സാരേഖയിൽ (Treatment Records) മെഡിക്കൽ ഓഫീസറുടെ സഹായത്തോടെ രേഖപ്പെടുത്തണം. രോഗികൾ സ്ഥിരമായി കഴിക്കുന്ന മരുന്നുകളുടെ കാര്യത്തിൽ അവരെ സ്ഥിരമായി ചികിത്സിക്കുന്ന ഡോക്ടറുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ആശുപത്രി മുഖേന ആ മരുന്നുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ഗവൺമെന്റ് ആശുപത്രിയിലെ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതാണ്.
- (2) 'മെൽപ്പിന്ത പ്രകാരം തീരുമാനിക്കുന്ന മരുന്നുകളിൽ കേരളാമെഡിക്കൽ സർവ്വീസസ് കോർപ്പറേഷൻ കാലാകാലങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന അവശ്യമരുന്നുകളുടെ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ട മരുന്നുകൾ പി. എം. സി. തീരുമാനിക്കുന്ന രോഗികൾക്ക് എ.പി.എൽ/ബി.പി.എൽ വേർത്തിരിപില്ലാതെ ആശുപത്രി മുഖേന നൽകേണ്ടതാണ്. ആശുപത്രിയിൽ സ്റ്റോക്കില്ലാത്തതോ, മതിയായ അളവിൽ ലഭിക്കാത്തതോ ആയ മരുന്നുകൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി വാങ്ങി ആശുപത്രിക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.
- (3) ഓരോ രോഗിയുടെയും കൈവശം അവരുടെ തുടർപരിചരണവും മരുന്നും രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ചികിത്സാരേഖ ആശുപത്രിയിലെ ഡോക്ടറുടെ നിർദ്ദേശാനുസരണം നല്കേണ്ടതാണ്.
- (4) ഹോമിയോ, ആയുർവേദ മരുന്നുകൾ കഴിക്കുന്ന കിടപ്പിലായ രോഗികൾക്ക് അടുത്തുള്ള ഗവൺമെന്റ് ഹോമിയോ, ആയുർവേദ ആശുപത്രികളിൽ നിന്ന് പ്രസ്തുത മരുന്നുകൾ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

2.5.7 റഹർ സത്കര്യം

ഭേദനംഡിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമായ രോഗികൾക്ക് ഡോക്ടറുടെ സേവനമോ മറ്റു വിദർശ സേവനമോ ആവശ്യമായി വരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ

അവ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് വിദഗ്ധ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി അത്തരം രോഗികളെ ബന്ധപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഇതിനുള്ള വാഹന ചിലവുകൾ വഹിക്കാമെങ്കിലും ചികിത്സാചിലവുകൾ വഹിക്കാൻ പാടില്ല.

2.5.8 മറ്റ് പരിചരണ സാമഗ്രികൾ

രോഗികൾക്കാവശ്യമായ വാട്ടർബൈഡ്, വീൽചെയർ, കമോഡ് തുടങ്ങിയവ കഴിവും പൊതു സമൂഹത്തിന്റെ സഹായത്താൽ ലഭ്യമാക്കുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഈ വ്യക്തികൾക്ക് നേരിട്ട് നൽകുന്നതിന് പകരം പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രം/സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ ലഭ്യമാക്കുകയും ആവശ്യാനുസരണം രോഗികൾക്ക് നൽകുകയും ആവശ്യം കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം തിരികെ വാങ്ങി മറ്റാരു രോഗികൾക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യുക എന്ന രീതിയാണ് അവലംബിക്കേണ്ടത്. പൊതു സമൂഹത്തിന്റെ സഹായത്താൽ ഈ ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി വാങ്ങി അതായും ആരോഗ്യ കേന്ദ്രം വഴി നൽകാവുന്നതാണ്.

2.5.9 പെൺഷൻ തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങൾ

രജിസ്ട്രർ ചെയ്യപ്പെട്ട രോഗികളിൽ ഗവൺമെന്റ് / ഗവൺമെന്റിൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുമ്പേ പെൺഷൻ തുടങ്ങിയ സഹായങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് അർഹതയുള്ളവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ തദ്ദേശവരണ സ്ഥാപനം സ്വീകരിക്കണം.

2.5.10 സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്കുള്ള പിന്തും

ക്ഷേണം, കൂട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ ദുരിതം ആണുവീക്കുന്ന രോഗികൾ അംഗങ്ങളായുള്ള കൂടുംബങ്ങളുടെ അത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ സഹായത്താടെ ശ്രമം നടത്തണംതാണ്. അന്നപൂർണ്ണ, അനേക്യാദയ അന്നയോജന, ആശ്രയ പദ്ധതികൾ പ്രകാരം ഭക്ഷ്യധാന്യം ലഭിക്കുന്നതിന് അർഹതയുള്ള കൂടുംബങ്ങളെ ആ പദ്ധതിയുടെ ഗുണനിഖിത്തങ്ങളാക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

2.5.11 പുനരധിവാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

തൊഴിൽപരമായി പുനരധിവസിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന പാലിയേറ്റീവ് കെയർ രോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനവും തൊഴിൽ സംരംഭം തുടങ്ങുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി എറ്റുത്ത നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

2.5.12 ബോധവൽക്കരണ-പരിശീലന പരിപാടികൾ

- (1) രജിസ്ട്രേചയുപ്പുട് രോഗികൾക്കും അവരുടെ കുടുംബത്തിനുമുള്ള ബോധവൽക്കരണ-പരിശീലന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഈതിനുവേണ്ടി രോഗികളുടെയും കുടുംബങ്ങളുടെയും സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെയും സംഗമ ആശീർവ്വാദിച്ച് ചേർക്കാവുന്നതാണ്.
- (2) രജിസ്ട്രേചയുപ്പുട് രോഗികളെ സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ രോഗാവസ്ഥ യുടെയും ചെയ്തുകൊടുക്കാവുന്ന സേവനങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ കരംതിരിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തി സുക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഈങ്ങനെ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ തദ്ദേശരംഗ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന രോഗികളുടെ കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുകയും അതനുസരിച്ച് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ കുടുതൽ പ്രാധാന്യം കൊടുക്കേണ്ട മേഖലകൾ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്. മാത്രമല്ല ഈങ്ങനെ ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായിട്ടുള്ള ബോധവൽക്കരണ-പരിശീലന പരിപാടികൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആസൃതരാം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതുമാണ്.

2.5.13 തൃടർ പരിശീലനം

ഹോം കെയർ സംവിധാനം നടപ്പാക്കുന്നതിനായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടുന്ന സന്നദ്ധപ്രവർത്തകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ടീമിംഗങ്ങൾക്കും കാലാകാലങ്ങളിൽ പുതുതായി ടീമിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നവർക്കും ആവശ്യമായ സമയങ്ങളിൽ തുടർപ്പരിശീലനം നൽകേണ്ടതാണ്.

2.6 വിവേക സ്ഥാഹരണം

- 2.6.1 ഹാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ ഫ്രോജക്ടിന്റെ നടത്തിപ്പിനായി വിവിധ വിഭാഗം ഫണ്ടുകൾ, ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
- 2.6.2 ഹോം കെയർ സംവിധാനവും അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളും കുടുതൽ ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുവാൻ പ്രാദേശികമായി വിഹിതം സ്ഥാഹരിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉഭാംജിത ശ്രമം നടത്തേണ്ടതാണ്. മനുഷ്യസ്വന്നഹികൾ, സംഘടനകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, വിദേശ മലയാളികൾ മുതലായവരിൽ നിന്നും ഇപ്രകാരം സംഭാവനയിന്ത്യിൽ സ്ഥാഹരിക്കുന്ന ഫണ്ടിന്റെ കൃത്യമായ കണക്ക് സുക്ഷിക്കുന്നതിനും സുതാര്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി തദ്ദേശരംഗ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സർക്കാർ ആശുപത്രിയിലെ

എച്ച്.എ.സിക്ക് പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേകഖാക്സിക്കുന്നതാണ്. സംഭാവന ലഭ്യമാക്കുന്നവർക്ക് “പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതി - സംഭാവന” എന്ന രേഖപ്പെടുത്തിയ പ്രത്യേക കൈപ്പറ്റ് രസീത് നൽകുകയും ലഭിക്കുന്ന ഫണ്ടിന്റെയും വിനിയോഗത്തിന്റെയും കണക്കുകൾ പ്രത്യേക രജിസ്ട്രിൽ തയ്യാറാക്കി സൃഷ്ടിക്കുകയും വേണം.

2.6.3 എച്ച്.എ.സി യിൽ നിന്ന് പണം പിൻവലിക്കുന്നതിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രോജക്ടിന് വേണ്ടി തദ്ദേശരണം സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രാഭ്യാധികമായി സമാഹരിക്കുന്ന ഫണ്ടിന് ബാധകമായിരിക്കുകയില്ല. ബന്ധപ്പെട്ട പാലിയേറ്റീവ് കെയർ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മറ്റിയുടെ തീരുമാന പ്രകാരം വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് എച്ച്.എ.സി.യുടെ കൺവീനർ പണം അനുവദിച്ച് നൽകുകയും തുടർന്ന് എച്ച്.എ.സി യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് സാധുകരണം വാങ്ങുകയും ചെയ്യുക എന്ന രീതി അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്.

2.7 പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പരിശീലനം ലഭിച്ച നഴ്സിന്റെ സേവനം ലഭ്യമാക്കൽ

2.7.1 പ്രോജക്ടിന്റെ വിജയകരമായ നടത്തിപ്പിന് പാലിയേറ്റീവ് കെയറിൽ വിദഗ്ദ്ദയ പരിശീലനം ലഭിച്ച നഴ്സിന്റെ സഹായം ഹോം കെയർ, ഓ.പി. അടക്കമുള്ള പാലിയേറ്റീവ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായി വരും. പ്രത്യേക പരിശീലനം ലഭിച്ച നഴ്സിന്റെ സേവനം കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി മുഖേന ഒരുപ്പോഴും (outsource) ചെയ്യാവുന്നതാണ്. നഴ്സിന്റെ സേവനം ആവശ്യമുള്ള പി.എ.സി.കൾ കോഴ്സിനെ ലഭ്യമാക്കണമെന്ന് അതാൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്പമെന്റ് സൊസൈറ്റി യോഗ്യതയുള്ള കമ്മ്യൂണിറ്റി നഴ്സിനെ കണ്ടതി പി.എ.സി.കൾ ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

2.7.2 കോഴിക്കോട് ഇൻസ്റ്റിറ്യൂട്ട് ഓഫ് പാലിയേറ്റീവ് മെഡിസിനിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്കൂള് റിസോഴ്സ് സെന്റ്റർ ഇൻ പാലിയേറ്റീവ് കെയറിന്റെ അംഗീകാരമുള്ള പാലിയേറ്റീവ് കെയർ ട്രയിനിംഗ് സെന്റ്റ്രൂകളിൽ നിന്നും താഴെ പറയുന്നവയിൽ ഏതെങ്കിലും കോഴ്സ് വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കിയവരെയാണ് നിശ്ചിത യോഗ്യതയുള്ളവരായി പരിഗണിക്കേണ്ടത്.

- (1) ബേസിക് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് കോഴ്സ് ഇൻ പാലിയേറ്റീവ് ഓക്സിലറി നഴ്സിംഗ്
- (2) സർട്ടിഫിക്കറ്റ് കോഴ്സ് ഇൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി പാലിയേറ്റീവ് നഴ്സിംഗ്
- (3) ബേസിക് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് കോഴ്സ് ഇൻ പാലിയേറ്റീവ് നഴ്സിംഗ്

- 2.7.3 പരിശീലനം ലഭിച്ച നഷ്ടസുമാരെ ലഭിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ പരിശീലനം നേടുന്നതിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള അടിസ്ഥാന യോഗ്യതയുള്ളവരിൽ നിന്നും താൽപര്യമുള്ളവരെ സി.ഡി.എസിബേം ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കണ്ണെത്തി ഇൻസ്റ്റിറൂച്ച് ഓഫ് പാലിയേറ്റീവ് മെഡിസിൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പരിശീലന ക്രേദ്രത്തിൽ അയച്ച പരിശീലനം നൽകാവുന്നതും കോഴ്സ് വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് നഷ്ടസിംഗ് സേവനം തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനത്തിന് ലഭ്യമാക്കാവുന്നതുമാണ്. മുൻ വണ്ണഡികയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ആദ്യ രണ്ട് കോഴ്സുകൾക്കുള്ള കുറഞ്ഞ അടിസ്ഥാന യോഗ്യത പത്താം കൂളി പാസ്സും ഓന്നര വർഷത്തെ ഓക്സിലറി നഷ്ടസിംഗ് കോഴ്സ് പാസ്സ്/ഓന്നര വർഷത്തെ നഷ്ടസിംഗ് പരിചയവും ആണ്. മുന്നാമത്തെ കോഴ്സിനുള്ള അടിസ്ഥാന യോഗ്യത ജനറൽ നഷ്ടസിംഗിൽ ഡിപ്പോൾ/ഡിഗ്രി ആണ്. ഇങ്ങനെ സി.ഡി.എസിബേം' ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പരിശീലനം ലഭ്യമാക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ പരിശീലന ചെലവ് പൂർണ്ണമായും കൂടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. പരിശീലന ചെലവ് രണ്ട് ഗധുകളൊയി, ആദ്യഗധു പരിശീലനം ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുൻപും രണ്ടാമത്തെ ഗധു പരിശീലനം പൂർത്തിയാക്കിയതിനുശേഷവും സ്കൂള് റിസോഴ്സ് സെന്റ്രൽ ഇൻ പാലിയേറ്റീവ് കെയറിബേം നിർദ്ദേശാനുസരണം ബന്ധപ്പെട്ട ട്രയിനിംഗ് സെന്റ്രൽ കെക്മാരേണ്ടതാണ്.
- 2.7.4 സി.ഡി.എസ് ലഭ്യമാക്കുന്ന നഷ്ടസിംഗ് സേവനം തുടർച്ചയായി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് സി.ഡി.എസുമായി പി.എം.സി. ഒരു വർഷത്തെ കരാർ ഉടന്നടിയിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത കരാർ ഉടന്നടിയിൽ നഷ്ടസിംഗ് സേവനം തുടർച്ചയായി ലഭിക്കണമെന്നും തൃപ്തികരമായ സേവനം നൽകുന്നവർക്ക് സർക്കാർ കാലാകാലങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കുന്ന ഹോണറീയം പ്രോജക്ട് ഫണ്ടിൽ നിന്നും നൽകുന്നതാണെന്നും തൃപ്തികരമല്ലെങ്കിൽ സേവനം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതാണെന്നുമുള്ള പ്രവസ്ഥകൾ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതാണ്. കമ്മ്യൂണിറ്റി നഷ്ടസ് പ്രവൃത്തി ടിനങ്ങളിൽ മെഡിക്കൽ ഓഫീസറുടെ നിർദ്ദേശാനുസരണം രാവിലെ 9.00 മുതൽ വെക്കുന്നേരം 5.00 മണിവരെ തദ്ദേശരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലെ പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടതാണ്.
- 2.7.5 മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്ന നഷ്ടസിംഗ് ഒരു മാസത്തെയ്ക്ക് 100 രൂപ നിരക്കിൽ ഹോണറീയം നൽകാവുന്നതാണ്. സി.ഡി.എസ്. മുവേന ഹോണറീയം നൽകുന്നതിൽ കാലതാമസം നേരിട്ടുന്നതായാണ് ഇതുവരെയുള്ള അനുഭവത്തിൽ നിന്നും വ്യക്തമാകുന്നത്. അതിനാൽ പെയ്മെന്റ് നൽകുന്നതിന് ആ രീതി അവലംബിക്കേണ്ടതില്ല. കമ്മ്യൂണിറ്റി നേഷ്ടസിനുള്ള

ഹോണഗറിയം പി.എം.സി. തീരുമാന പ്രകാരം പ്രോജക്ട് ഫണ്ടിൽ നിന്നും നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നേരിട്ട് നൽകേണ്ടതാണ്.

- 2.7.6 കമ്മ്യൂണിറ്റി നഷ്ടപിന്തു സേവനം തുടർച്ചയായി ലഭിക്കാതിരിക്കുന്ന സാഹചര്യം എത്തെങ്കിലും കാരണത്താൽ ഉണ്ടാകുകയാണെങ്കിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തടസം നേരിട്ടാതിരിക്കുന്നതിന് യോഗ്യതയുള്ള നഷ്ടപിന്തു സേവനം ദിവസ വേതന നിരക്കിൽ സി.ഡി.എസ്. ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. ഈ രീതിയിൽ സേവനം ലഭ്യമാക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസത്തേക്ക് 250 രൂപ പരമാവധി ഒരു മാസത്തേയ്ക്ക് 6000 രൂപ നിരക്കിൽ ഹോണഗറിയം നൽകാവുന്നതാണ്.
- 2.7.7 പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് യോഗ്യതയുള്ള നേഴ്സുമാരുടെ സേവനം തുടർച്ചയായി ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ടാണ് സി.ഡി.എസ് ഉപപ്രവരുത്തണം.
- 2.7.8 നേഴ്സിന് സാങ്കേതിക നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകേണ്ടതും പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് മാസം തോറും അവലോകനം ചെയ്ത് സി.ഡി.എസിന് കൈമാറേണ്ടതും ബന്ധ പ്ല്യൂട്ട് ഗവൺമെന്റ് ആശുപത്രിയിലെ മെഡിക്കൽ ഓഫീസറാണ്.
- 2.7.9 ജനസംഖ്യ അനുസരിച്ച് കൂടുതൽ ഹോം കെയർ യൂണിറ്റുകൾ ആവശ്യമുള്ള തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒരു യൂണിറ്റിന് ഒന്ന് എന്ന അനുപാത ത്തിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി നേഴ്സുമാരുടെ സേവനം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
- 2.7.10 കമ്മ്യൂണിറ്റി നഷ്ടപിന്തു സേവനം സി.ഡി.എസ് മുഖേന ലഭ്യമാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് കൂടുംബശ്രീ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ 07.05.2010-ലെ കെ.എസ്./എൽ/2570/2010 നമ്പർ സർക്കുലർ പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഈ മാർഗരേഖയ്ക്ക് അനുസ്യൂതമായി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.
- 2.8 പ്രോജക്ടിന്റെ നടത്തിപ്പ്
- 2.8.1 നടപ്പാക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ശാമപഞ്ചായത്തുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും വിശദ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതാണ്.
- 2.8.2 ഹോംകെയർ മുടക്കം കൂടാതെ സുഗമമായി നടക്കുന്നുണ്ടാണ് പി.എം.സി.കൾ ഉറപ്പാക്കണം. ഹോംകെയർ ടീമിനുള്ള ഭക്ഷണം, കമ്മ്യൂണിറ്റി നേഴ്സിനുള്ള ട്രഹാണഗറിയം, വാഹന വാടക മുതലായ ചെലവുകളുടെ പെയ്മെന്റ് കൃത്യമായി നൽകേണ്ടത് ഹോംകെയറിന്റെ വിജയത്തിന് അത്യാവശ്യമാണ്. ഓരോ മാസത്തേയും ഇത്തരം പെയ്മെന്റുകൾ അടുത്ത മാസം 10-00 തീയതിക്കു മുൻപായി നിർബന്ധമായും നൽകേണ്ടതാണ്.

- 2.8.3 പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രോജക്ട് വഴിയുള്ള ഫോം കെയറും മരുന്ന് വിതരണവും ദൈനംദിന കാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമായ രോഗികൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ദൈനംദിനകാര്യങ്ങൾക്ക് പരസ്പരായം ആവശ്യമില്ലാത്തതും റീൽലൂകാല രോഗങ്ങൾ കാരണം പ്രധാസപ്പട്ടന്തുമായ മറ്റ് രോഗികളെ സഹായിക്കുന്നതിന് കെ.എം.എസ്.ഡി.എല്ലിന്റെ ലിസ്റ്റിൽപ്പെട്ട മരുന്നുകൾ വാങ്ങി ആശുപത്രി മുഖ്യമായ നൽകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. പകരം വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രത്യേക പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുത്തി മരുന്നുകൾ വാങ്ങി നൽകാവുന്നതാണ്.
- 2.8.4 അംഗൻവാടി പോഷകാഹാര പരിപാടി പോലെ എല്ലാ വർഷവും തുടർച്ചയായി നടപ്പാക്കേണ്ട ഒരു പ്രോജക്ടാണിത്. രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത രോഗികൾക്ക് തുടർച്ചയായി പരിചരണം ലഭ്യമാക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആയതിനാൽ ഏപ്രിൽ മുതൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർന്ന് നടപ്പാക്കാവുന്നതും പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരം ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ കൂടിയും വികസന ഹണ്ഡിൽ നിന്ന് ചെലവ് വഹിക്കാവുന്നതുമാണ്.
- 2.8.5 തദ്ദേശരാജ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ആരോഗ്യ മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തന്നെയായിരിക്കുണ്ടോ ഈ പ്രോജക്ടിന്റെയും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനം കൈമാറി മീറ്റിയിട്ടുള്ള തദ്ദേശരാജ സ്ഥാപനങ്ങൾ അതുരം സ്ഥാപനത്തിലൂടെ വേണും പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കേണ്ടത്. സർക്കാർ ആശുപത്രികളുടെ നിയന്ത്രണം കൈമാറിക്കിട്ടിയിട്ടില്ലാത്ത തദ്ദേശരാജ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിട്ടേതാളും തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗവൺമെന്റ് ആശുപത്രി/സി.എച്ച്.സി/താലുക്ക് ആശുപത്രി/ജില്ലാ ആശുപത്രി/ജനറൽ ആശുപത്രി മുഖ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കേണ്ടതും അവിടെന്തെ മെഡിക്കൽ ഓഫീസറും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനായി നിശ്ചയിക്കേണ്ടതുമാണ്.
- 2.8.6 ഈ മാർഗരേവയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള പരിചരണ റിപ്പോർട്ട്, നഷ്ടസ്വർഗ ഫോം കെയർ റിപ്പോർട്ട്, ചികിത്സാരേഖ എന്നിവയുടെ മാതൃകകൾ ആരോഗ്യ കേരളം പാലിയേറ്റീവ് പരചരണപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ലഭ്യമാണ്.

2.9 മോണിട്ടറിംഗ്

- 2.9.1 മുകളിൽ വിവരിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് പി.എം.സി.യുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ തദ്ദേശരണം സ്ഥാപനത്തിൽവച്ച് മാസം തോറും അവലോകനയോഗങ്ങൾ നടത്തണംതാണ്. യോഗത്തിൽ ആരോഗ്യ മേഖലയിൽ നിന്നും തദ്ദേശരണം സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നും സന്നദ്ധമേഖലയിൽനിന്നും പരമാവധി പ്രവർത്തകരെ പങ്കടക്കുകയും ശ്രദ്ധിക്കണം. ഓരോ അവലോകന യോഗത്തിലും കഴിഞ്ഞ മാസം നടന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ടും വരവ്-ചെലവ് കണക്കുകളും പി.എം.സി.യുടെ മെമ്പർ സെക്രട്ടറിയോ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരുദ്ദോഗസ്ഥനോ അവതരിപ്പിക്കേ ണ്ടതും അവ ചർച്ച ചെയ്ത പോരായ്മകൾ പരിഹരിച്ച് ഭാവിപ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെട്ടു തയാർ ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നതാണ്.
- 2.9.2 പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതിനായി വിളിച്ചുചേർക്കുന്ന മാസാന്ത്യ അവലോകന യോഗത്തിൽ അടക്കത ഒരു മാസത്തേക്കുള്ള ഫോം കൈയറിൽ പങ്കടക്കേണ്ട സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെയും, ജനപ്രതിനിധികളെയും ആരോഗ്യ ഫീൽഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും തീരുമാനിക്കണം.
- 2.9.3 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സമിതികൾ വർഷത്തിലൊരിക്കൽ പ്രത്യേക അജംടയായി പാലിയേറ്റീവ് കൈയർ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുകയും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണമെന്നതാണ്.

3 വിഭാഗം പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- 3.1 വിഭാഗിക 2-ൽ സുചിപ്പിച്ച പ്രകാരമുള്ള പ്രാധാന്യിക പരിചരണ യൂണിറ്റുകൾക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി നേഴ്സിംഗ് നേതൃത്വത്തിൽ പ്രധാനമായും നേഴ്സിംഗ് പരിചരണവും സാമൂഹിക പിന്തുണയുമാണ് വീടുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നത്. ഇതിന്പുറമുള്ള വിഭാഗം പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണം കുറേ രോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായി വന്നൊക്കോം. പാലിയേറ്റീവ് കൈയർ ഡോക്ടർമാരുടെ കൺസൾട്ടേഷൻ, മോർഫിൻ അടക്കമുള്ള പാലിയേറ്റീവ് മരുന്നുകൾ, വിഭാഗം നേഴ്സിംഗ് പരിചരണം, ബുദ്ധിമുട്ട് കൂടിയ രോഗികൾക്കുള്ള കിടത്തി ചികിത്സ മുതലായവയാണ് അവ.
- 3.2 ഇത്തരം സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ആരോഗ്യവകുപ്പ് ധന്യരക്കറുടെ 22.09.2010-ലെ പി.എച്ച് 5/67820/2010/ഡി.എച്ച്.എസ് സർക്കുലരിൽ പ്രതിപാദിച്ച പ്രകാരമുള്ള പരിചരണ സംവിധാനങ്ങൾ തങ്ങൾക്ക് കൈമാറിക്കിട്ടിയ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്ററുകൾ, ഗവൺമെന്റ് ആശുപത്രികൾ, താലുക്ക് ആശുപത്രികൾ, ജില്ലാ ആശുപത്രികൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ മുൻ്നിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും സ്റ്റാക്ക് പദ്ധതികൾക്കും

ജീല്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. വിദഗ്ധവും യോക്കർമ്മാരും ദേയും നേഴ്സുമാരുടേയും സേവനം മേൽപ്പറഞ്ഞ സർക്കുലറിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ളത് പ്രകാരം ബന്ധപ്പെട്ട ഗവൺമെന്റ് ആശുപത്രിയിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകുന്നതാണ്.

4. **ബോക്സ് / ജീല്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റുക്കാവുന്ന മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ**
  - 4.1 ശ്രമപഞ്ചായത്തുകൾ നടപ്പാക്കുന്ന പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രോജക്ട് കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പാക്കുന്നതിനും സേവനങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ശ്രമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഫണ്ട് കൈമാറാവുന്നതാണ്.
  - 4.2 തണ്ണങ്ങളുടെ പരിധിയിലുള്ള പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ സംവിധാനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ജനപ്രതിനിധികൾ, യോക്കർമ്മാർ, ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകൾ, മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സന്നദ്ധ-സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകൾ തുടങ്ങിയവർക്ക് പരിശീലന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.
  - 4.3 ജീവനോപാധികൾ നൽകി പുനരധിവസിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന പാലിയേറ്റീവ് കൈയർ രോഗികളുടെ സംഗമങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട ശ്രമപഞ്ചായത്തുമായും പി.എം.സി.യുമായും കൂടിയാലോചിച്ച് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.
5. **സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ നടത്തുന്ന പാലിയേറ്റീവ് കൈയർ യൂണിറ്റുകൾക്കുള്ള സഹായം**
  - 5.1 ചാരിറ്റ്ബിൽ സൊസൈറ്റീസ് നിയമപ്രകാരം രജിസ്ട്രർ ചെയ്ത തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന പാലിയേറ്റീവ് കൈയർ യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തനം പി.എം.സി വിലയിരുത്തി തുപ്പതികരംബാണെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന യൂണിറ്റുകൾക്ക് കെ.എം.എസ്.സി. എൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്ന അവശ്യമരുന്നുകളുടെ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ട മരുന്നുകളും പാലിയേറ്റീവ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ സാമഗ്രികളും എല്ലാ തലത്തിലെയും തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വാങ്ങി നൽകാവുന്നതാണ്.
  - 5.2 ബോക്സ്‌പഞ്ചായത്തുകളും ജീല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും യൂണിറ്റുകൾക്ക് മരുന്നുകളും സാമഗ്രികളും വാങ്ങി നൽകുകയാണെങ്കിൽ വാങ്ങി നൽകിയ മരുന്നുകളുടെയും സാമഗ്രികളുടെയും വിശദാംശങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട പി.എം.സി.കളെ അറിയിക്കണം.
  - 5.3 ഇപ്രകാരം മരുന്നുകൾ വാങ്ങി നൽകുന്ന യൂണിറ്റുകൾ, പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിചരണം നൽകുന്ന രോഗികൾക്ക് മരുന്നുകളും മറ്റ് സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നുവെന്ന് പി.എം.സി ഉറപ്പാക്കണംതാണ്. മരുന്നുകളും സാമഗ്രികളും ലഭ്യമാക്കുന്ന യൂണിറ്റുകളുടെ

പ്രവർത്തനം പ്രതിമാസ അവലോകന യോഗത്തിൽ പ്രത്യേകം വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്.

- 5.4 മെൻപുറത്തെ പ്രകാരം മരുന്നുകളും സാമഗ്രികളും ലഭ്യമാക്കുന്നത് ഒഴികെ ഇത്തരം യൂണിറ്റുകൾക്ക് തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും മറ്റ് സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ പാടില്ല.

6. പൊതുനിർദ്ദേശങ്ങൾ

- 6.1 സംരക്ഷിക്കാൻ ആരോഗ്യമീല്ലാത്ത കിടപ്പിലായ രോഗികളെ പരിചരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം സ്വന്തം നിലക്കേ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുമായി ചേർന്നോ എൽപ്പുടുത്താൻ ശ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.
- 6.2 ഈ മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം അനുവദനീയമായ ചെലവുകൾ വഹിക്കുവാൻ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വികസനഫണ്ട്/തനത്തഫണ്ട്/ജനറൽപർപ്പസ് ഫണ്ട് വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. വികസന ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വകയിരുത്തുന്ന തുക പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളുടെ (ശിശുകൾ, വൃഥർ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണം ആവശ്യമായവർ എന്നിവരുടെ) പദ്ധതികൾ നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ട അനിവാര്യ വിഹിതത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. മരുന്ന് വാങ്ങുന്നതിന് മെയിന്റെ നന്ദി ഫണ്ടും വകയിരുത്താമെങ്കിലും മെയിന്റെനന്ദി ഫണ്ടിന്റെ വിനിയോഗത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പൊതുമുൻഗണനകൾക്കും നിബന്ധനകൾക്കും വിധേയമായി മാത്രമേ തുക വകയിരുത്താൻ പാടുള്ളൂ.
- 6.3 ജില്ലയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പദ്ധതികൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ പ്രതിമാസ പദ്ധതി നിർവ്വഹണ അവലോകന യോഗത്തിൽ പ്രത്യേക അജം്തയായി ഉൾപ്പെടുത്തി അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- 6.4 മോം കെയർ സംവിധാനത്തിന്റെ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയുന്നതിന് ആരോഗ്യക്കേരളം പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പദ്ധതി, ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് പാലിയേറ്റീവ് മെഡിസിൻ, മെഡിക്കൽ കോളേജ്, കോഴിക്കോട് -8 എന്ന വിലാസത്തിലും അതാത് ജില്ലയിലെ ആരോഗ്യക്കേരളം പാലിയേറ്റീവ് കെയർപദ്ധതിയുമായും ബന്ധപ്പെടാവുന്നതാണ്. (ബെലിമോൺ നമ്പർ 0495-2354166, ഈ മെയിൽ വിലാസം palliative.nrhm@gmail.com, ഫോക്സ് നമ്പർ 0495 - 2359607).
- 6.5 ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥരക്കും മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ടവർക്കും കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോകൽ അധ്യാർഥിനിസ്ട്രേഷൻ്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതാണ്.

*****

അനുബന്ധം

List of items in the Home Care Kit

1. Adhesive Plaster 2.5 X 5cm
2. Ampule Cutter
3. Artery Forceps 6" (Curved)
4. B P Apparatus (Mercuric Type Elko meter)
5. Condum Catheter 26, (Small)
6. Condum Catheter 28 (Medium)
7. Condum Catheter 32 (Large)
8. Cotton Wool 400gm
9. Cutting Scissors
10. Disposable syringe with needle 20 ml
11. Disposable syringe with needle 10 ml
12. Disposable syringe with needle 5 ml
13. Disposable syringe with needle 2 ml
14. Foley's catheter 14FG (RUSCH)
15. Foley's catheter 16FG (RUSCH)
16. Foley's catheter 18FG (RUSCH)
17. Gause Absorbent 10 X 100cm
18. IV Set
19. Lignocaine jelly 2%
20. Metrogyl Injection 100ml
21. Metrogyl 400mg Tablets (uncoated)
22. Micro Plaster (Paper Plaster) 2.5 X 5cm
23. Nail Cutter
24. Needle 24 X 1.5
25. Needle 18 X 1.5
26. Nelatons Catheter 10
27. Nelatons Catheter 12
28. Normal Saline
29. Plastic Basket
30. Povidone Iodine Lotion 400ml
31. Povidone Iodine Ointment 15gms
32. Ryles Tube
33. Shaving Set with Blade
34. Small Bowl
35. SV Set 23
36. Specimer Collection Bottle
37. Sponge Holder 10"
38. Sodium Phosphate Enema
39. Sterile Surgical Gloves 7"
40. Sterile Surgical Gloves 6.5"
41. Sterile Water for Injection 10ml
42. Stethoscope (Pulse Wave)
43. Suction Catheter 16
44. Surgical Bin 6X6
45. Surgical Bin 9X9
46. Surgical Tray 8X3
47. Surgical Tray 8X6
48. Surgical Blade
49. Surgical Scissors-Straight
50. SV Set 23
51. Thermometer
52. Torch
53. Tourniquate
54. Turpentine Oil 100ml
55. Unsterile Rubber Gloves 6.5"
56. Unsterile Rubber Gloves 7"
57. Urobag

*****